

STEMMEN UIT HET VRIJZINNIG CENTRUM DE HOEKSTEEN

VOORBURG - SASSENHEIM/LISSE

Adres: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg
Telefoon 070 386 34 13

Lotgenoten

Vincent van Gogh, een van mijn geliefde schilders, snijdt op een bepaald moment een stuk van zijn oor af. Hij wordt op eigen verzoek opgenomen in een instituut voor geesteszieken in Saint-Rémy-de-Provence. Gelukkig kan hij daar brieven naar huis schrijven en mag hij na enige tijd ook zijn schilderwerk oppakken. Hij schildert de kamers, uitzichten en tuin van het instituut en ook de velden er om heen. Zijn aandoening wordt door artsen als zenuwinkinking beschreven. Maar de aanval die tot het oor-incident leidde, heeft Vincent van Gogh extra bang gemaakt om zijn verstand te verliezen. Al eerder vroeg hij zichzelf af of hij gek aan het worden was, zoals hij dat noemde. In een brief aan zijn broer Theo schrijft hij iets dat mij bijzonder raakte. "Maar zonder gekheid, de angst voor de krankzinnigheid neemt bij mij behoorlijk af, nu ik van dichtbij degene zie die erdoor getroffen zijn, zoals mij dat in de toekomst ook heel goed kan overkomen. [...] Er is veel ware vriendschap onder elkaar." Bovendien zijn veel kunstenaars ook blijvend of tijdelijk in instituten opgenomen, weet van Gogh. Hij noemt vervolgens diverse namen van lotgenoten op.

Wat mij daarin raakt is dat je, als je door omstandigheden uit je dagelijkse omgeving getild wordt, in je nieuwe omgeving dezelfde ervaring als Van Gogh kunt opdoen. Dat kan gebeuren op een vakantieadres, een sportclub, een nieuw woonadres, een verpleeghuis of een ziekenhuis. De nieuwe omgeving zorgt voor een nieuwe kring mensen om je heen en nieuwe ervaringen. En in die laatste twee plaatsen, verpleeghuis of ziekenhuis, beleef je 'de van Gogh-ervaring' waarschijnlijk het meest intens omdat je daar niet altijd vrijwillig verblijft. Eerst is het beangstigend, dan valt het mee.

Bij bezoek aan een verpleeghuis kun je denken: "Ik hoop dat ik hier nooit terecht kom!" Het kan je afschrikken. Als buitenstaander vervullen veel dingen je met een zekere tegenstand en angst.

De regels en gebruiken komen vreemd op je over. Maar je kunt daar ook mensen zien, mantelzorgers of patiënten die dezelfde vragen en zorgen als jij hebben. Je voelt je verbonden en ziet opeens dat je de tijd wel goed door zult komen. In het ziekenhuis hetzelfde: op je afdeling schrik je eerst van de zieken die je ziet. Zou het met mij ook zo gaan? Wat hebben zij precies? Maar ook daar raak je verbonden met de mensen die je daar leert kennen, zowel patiënten als verpleegkundigen en artsen. Je ziet, net zoals Van Gogh beschrijft, dat als je wat je vreest van dichtbij meemaakt, de angst verdwijnt.

Hartelijke groet, Katrijne Bezemer

Tuin bij instituut Saint-Paul
Vincent van Gogh, 1889

In dit nummer

Bloemengroet	2
Aansporing	2
Kloosterweekend	2
Kerk en koor	3
St. Praxedis 3	3
Concert	4
Vrouwenwerk	4
Lez. Vivaldi	5
Lez. Wortels...	6
Afscheid	7
AGENDA	8

Hoeksteenlezing

Zondag 3 maart 10.30 uur
Antonio Vivaldi
Spreker Harry van der Meer

Zondag 10 maart 10.30 uur
Concert Berki pianoduo
Hennani en Natalia Bezyazychnyi

Bloemen en update ds. K. Bezemer

Op 28 januari ging ik na tijden weer voor in een kerkdienst. Ik vond het natuurlijk heel fijn weer in De Hoeksteen te zijn. Tijdens de kerkdienst ontving ik van de leden het extra boekje bloemen. Heel hartelijk bedankt daarvoor! Ik wil zelf juist iedereen van mijn kant bedanken voor alle blijken van medeleven in de afgelopen maanden. Dat was een grote steun. Graag geef ik u hierbij ook een update. Na de chemotherapie en bestralingen in het najaar krijg ik nu immunotherapie. Dat heeft de bedoeling de afweer van het eigen lichaam op te wekken tegen de kwaadaardige cellen die resten. De behandeling slaat bij mij aan, maar pas langzamerhand zal het resultaat daarvan duidelijk worden. Ik kan in verband met geregelde ziekenhuisbezoeken en ook bijwerkingen van de kuren nog niet al mijn werk weer oppakken. Maar ik hoop weer geregeld in de zondagdiensten te zijn. Hartelijke groet en met goede wensen voor u,
Katrijne Bezemer

Bloemengroet

De bloemen van de maand januari gingen namens u naar fam. de Cock Buning en Katrijne Bezemer.

Jakobs ladder

Aansporing

Hoe verder verwijderd van de gerichtheid op het hemelse, des te concreter en starder alles zich manifesteert. De mens bezwijkt nu eenmaal graag voor verzoe-kingen van 'vast en zeker', nog zekerder dan zeker, zeker zonder uitzondering: gegarandeerd zeker. Maar God biedt ons andere mogelijkheden dan 'vast en zeker'. Het woord 'bieden' brengt natuurlijk het woord 'gebieden' met zich mee, maar bieden is ook een aanbieden, een aanbod, een aansporing, iets wat de mens wakker maakt. In het Indo-Europees lijkt dit verband ook te bestaan in het begrip *boeddha*, de wakkere, de ontwaakte. God wekt ons, biedt ons mogelijkheden aan, elke dag, elk uur, elk ogenblik. We staan op. Onze horizontale positie wordt verticaal.

Zo ook staat Jakob op. Hij heeft een droom gehad. Er stond een ladder op de aarde en engelen gingen van de aarde naar de hemel, op en neer. Jakob zette de steen waarop zijn hoofd had gelegen verticaal en heiligde die. Hij vervolgde zijn reis met een ander soort zekerheid, een zekerheid gericht op het hemelse. Ook wij vervolgen zo onze weg.

Uit o.a. 'Letters van het leven' van Friedrich Weinreb
Marijke van Proosdij

Kloosterweekend 24 t/m 26 mei

In Heeswijk, onder Den Bosch, vinden we de oudste kloosterge-meenschap van Nederland: de Abdij van Berne, opgericht in 1134. Elk jaar worden daar veel mensen door de Norbertijnen verwelkomd, sommigen willen even weg uit de hectiek van een druk leven. Naast individuele gasten, zijn er ook veel groepen die een weekend in de Abdij door-brenghen.

Onder auspiciën van de Raad van Kerken Leidschendam/Voorburg wordt er van vrijdag 24 t/m zon-dag 26 mei een weekend in Hees-wijk georganiseerd. In de Abdij ontmoeten we elkaar, delen iets van onze spiritualiteit, zijn er (korte) vieringen in de kerk en hebben we een gesprek met één van de Norbertijnen. Naast enkele groepsactiviteiten hebben we ook ruimte voor onszelf, om te wandelen of te lezen.

Het weekend begint op vrijdag-middag om ongeveer 16.30 uur en wordt afgesloten op zondagmid-dag om ± 15.00 uur. Een ieder heeft een eigen kamer en badka-mer. De kosten bedragen € 140,- inclusief de maaltijden. Vooraf is er een avond voor informatie en een eerste kennismaking: dins-dagavond 7 mei om 20.00 uur in de St. Martinuskerk in Voorburg aan het Oosteinde.

Als u wilt deelnemen, kunt u zich opgeven bij Nettie Moors (mail - nettie.moors@ziggo.nl) of bij Gert Jan de Bruin (mail g.j.de-bruin@hetnet.nl) die het week-end begeleiden. Wilt u eerst meer informatie, stuur dan uw vragen per mail naar één van hen.

Sint Praxedis (Vermeer) 3

Deze foto vervangt de foto met gelijke titel in Stemmen jl september blz. 5, ter aanvulling op het artikel van Katrijne Bezemer in Stemmen april 2023 blz.1. Dit schilderij is pas in 1986 als een Vermeer gepubliceerd (vermeld in cat. exp. Mauritshuis 1996 blz.86); in oudere literatuur (incl. betwijfelde toeschrijving) ontbreekt het.

Ton Spruijt

Vrijdag 29 maart 19.30 uur Avondmaalviering

Voorganger Katrijne Bezemer
Organist Henriek Dijkstra

Kerk en koor

Zondag 31 maart 10.30 uur Paasdienst

Voorganger Katrijne Bezemer
Organist Albert van der Haven
Streaming Debbie Corbeels
Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muusse
Het koor zal tijdens de dienst zingen:
Rejoice   J. Martin
Frieden   G. Fischer
U zij de glorie   G.F. Händel

Collecten:

1e Instandhouding eigen geloofsgemeenschap
2e De Wilde Ganzen project
Vergeet u het bloemenbusje aan de uitgang niet?

Toelichting 2e collecte

Voor vrouwen met een afstand tot de arbeidsmarkt, jongeren en mensen met een verstandelijke beperking in Ghana bouwen Wilde Ganzen een sociale werkplaats. Hier kunnen ze producten maken en verkopen en een eigen business opzetten. Help je mee?

In Ghana zijn de mogelijkheden voor mensen met een beperking letterlijk beperkt. Het leven is voor hen een grote uitdaging. Velen krijgen niet voldoende verzorging of de begeleiding die ze nodig hebben.

**U kunt ook de collecte overmaken op ons bankrekeningnummer:
NL 93 INGB 0000 137735 o.v.v. collecten 1 of/en 2**

Katrijne Bezemer

BIJZONDER PIANOCONCERT

Zondag 10 maart 10.30 uur
Oekraïense Berki pianoduo
Toegang € 10,00 inclusief koffie/
thee in de pauze

Het Berki pianoduo, Hennani en
Natalia Bezyazychnyi speelt
Claude Debussy Petite Suite:

- 1 En Bateau;
- 2 Cortege;
- 3 Menuet;
- 4 Ballet

F. Schubert Allegro

F. Schubert Fantasia F-minor

Arrangementen door Hennani
Bezyazychnyi:

S. Tsintsadze Sachidao

Jean Ferrat & Friso Wiegersma
Het Dorp

Auld Lang Syne

Peter Shott The Canals of
Amsterdam

Eb en vloed

Besef

Waar de klok in het dagelijks
leven in een strak tempo tikt,
kronkelt de tijd in mijn huis.

Vandaag wordt mijn aandacht
getrokken door een bericht in de
krant.

Er is iemand die de kijk op de
klassieke zwaartekracht wil her-
zien.

Buiten mijn gezichtsveld zullen
zich voortaan vele natuurkundi-
gen hierover buigen.

Ik besef dat mijn wereld beperkt
is: zal ik missen wat ik nog niet
weet?

Mijn leven vergelijk ik met het
spel van de golven, soms te ver-
dragen als het getij.

Ik leerde zwemmen bij eb en
vloed, al voelde ik af en toe de
bodem niet.

Altijd was het een keuze om de
juiste afslag te nemen, de juiste
sleutel te vinden voor elk slot.

Ik kan jaloers worden op rails die
zo recht lopen en onbewogen hun
doel nastreven.

In het drijfzand van de tijd poog
ik steeds uit de maalstroom van
al het gebeuren te blijven.

Als twijfels mij overheesteren,
klamp ik mij vast aan het geloof
dat alles uiteindelijk goed komt.

Tenslotte: mijn denken en doen is
slechts een ademtocht in de tijd en
elke nieuwe dag biedt nieuwe
kansen, ook voor wat hersteld
moet worden.

Dan is het ook tijd om de horizon
van mijn verwachtingen bij te
stellen en wat vertrouwd is weer
te omarmen.

Mechthild Bulir, 26 januari 2024

Oecumenisch vrouwenwerk

In het seizoen dat Vrouw en Ge-
loof heeft gekozen voor het thema
grenzen vindt de volgende bijeen-
komst plaats op 20 maart in de
Maartenszaal om 10.00. De
Maartenszaal is naast de Marti-
nuskerk in Voorburg aan het
Oosteinde. Antje van den Hoek
zal de inleidster zijn. U bent van
harte welkom. Voor meer infor-
matie:

Niek Schuman

Poëzie

Onlangs woonde ik een boeiende
lezing bij van Sytze de Vries. Van
deze dichter, publicist en theo-
loog staan ook bijdragen in het
Liedboek. Hierbij volgen enkele
gedachten uit zijn verhaal.

Een derde van de bijbel bestaat
uit poëzie. En poëzie behoeft niet
letterlijke waarheid te zijn. Het is
een metafoor voor een diepere
waarheid. Die diepe waarheden
komen niet in de taal van argu-
menten. Ze komen in een verslui-
erde gestalte (naar Fulbert Stef-
fensky). In gedichten moet je wil-
len wonen. Voor De Vries zijn
gedichten de enige manier om te
geloven. Dogmatiek helpt daar
niet bij. Geloven is onderweg zijn,
in plaats van een status quo. Over
psalmen citeerde hij Niek Schu-
man: 'Vaak woorden van een ra-
tioneel gezien even onbegrijpelijk
als onvoorstelbaar groot vertrou-
wen, en van een type vergezich-
ten die wat voor ogen is verre
overstijgen.'

Kees Jol

Harry van der Meer

ANTONIO VIVALDI

Spreker Harry van der Meer

Zondag 3 maart 10.30 uur

Entree: : € 8,00; Hoeksteenleden en vrienden € 6,00; incl. koffie/thee

Aandacht voor Antonio Vivaldi (1678-1741), al lange tijd populair bij een groot publiek.

Wie was hij en wat is het belang van zijn composities? En niet te vergeten: hoe belangrijk was hij voor zijn tijdgenoten en componisten uit later tijd?

Tijdens deze lezing krijgt u een 'rondleiding' door zijn muziek, waarbij de volgende onderwerpen de revue zullen passeren:

biografie

stijl, vorm en inhoud

voorgangers en navolgers

Vivaldi en Bach uitvoeringspraktijk, vroeger en nu (o.a. instrumenten)

Vivaldi: revolutionair of niet?

Dit en nog meer aan de hand van vele luistervoorbeelden.

Centraal daarin: *De Vier Jaargetijden*.

Harry van der Meer (1946) studeerde viool bij Jacques Holtman en schoolmuziek aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, volgde directielessen bij Louis Stotijn en muziektheorie bij Roderik de Man. Hij heeft een eigen vioollespraktijk en is werkzaam als freelance violist bij diverse ensembles. In de zomermaanden geeft hij ensemblelessen in Hongarije, Oostenrijk, Duitsland en België.

Daarnaast geeft hij cursussen en lezingen op het gebied van muziekgeschiedenis

Sinds maart 2004 is Harry van der Meer vast aan Hofstads JeugdOrkest verbonden. In de periode hiervoor was dit op invalbasis bij het Strijkersensemble. Vervolgens heeft hij het Basisorkest geleid. Hij was tot 2017 dirigent van het Voorbereidend orkest. Hij dirigeert hij diverse orkesten en in 2008 werd hij oprichter en dirigent van barokensemble La Tempesta.

In 2014 richtte hij het ensemble "I Musici Giovani" (binnen de vereniging bekend als SE) op.

DE WORTELS VAN HET WOORD EN HET ALFABET

Spreker: Hella van den Elshout

Zondag 7 april, 10.30 uur

Entree: € 8,00; Hoeksteenleden en vrienden € 6,00; koffie/thee

In den beginne was..... het alfabet. Wij nemen ons alfabet aan als een willekeurige reeks van letters en klanken waarmee wij woorden vormen.

Echter, in oorsprong is de volgorde niet willekeurig. Het alfabet vormt een verhaal en spreekt voor zichzelf. Dat te zien en te horen vraagt van ons een houding van ontvangen en van luisteren, in onderscheid van de houding om met het alfabet zelf woorden en betekenis te construeren.

Het innerlijk van taal toont zich in het Hebreeuws van de Torah. De letters daar hebben een naam, een betekenis en geven een kwaliteit aan. Door Griekse en Romeinse aanpassingen heeft het alfabet zich ontwikkeld tot het alfabet dat we nu kennen; een veruiterlijking tot tekens en klanken, waarbij het zicht op de naam, betekenis en kwaliteiten verloren is gegaan. Het alfabet is geworden tot een (handig) gebruiksvoorwerp waarmee we zelf taal construeren. Het weten over het innerlijk van het alfabet is daarmee naar de achtergrond verdwenen.

In deze lezing gaan we kennismaken met een voortdurende levende bron, de boom des levens, van het alfabet, van woord en taal. Omdat taal en mens samenhangen, vertelt zich daarmee tegelijkertijd een verhaal over de weg van de mens. Hella neemt boeken mee, ter inzage, maar die wel te bestellen zijn, waarin over dit weten wordt verteld.

Hella van den Elshout (1963) studeerde op jonge leeftijd filosofie aan de Radboud Universiteit te Nijmegen en de Universiteit Leiden, met bijvak Semitische taal en cultuur. Daarna woonde en werkte zij vijf jaar in de Franse Pyreneeën, een periode waarin zij praktisch aan de slag ging. Na terugkomst in Nederland gaf zij cursussen over haar inspiratiebron, de Hebreeuwse taal, en stond zij aan de wieg van de socratische dialoog, een filosofische vraag- en onderzoeksmethode.

Met (variaties op) deze dialoogmethode is zij de afgelopen 30 jaar werkzaam voor vele organisaties. In opdracht van dagblad Trouw publiceerde zij in 2008 het boek *Jodendom* in de serie: *Jonge denkers over grote religies*, waarin zij het woord, taal en leren centraal stelt.

Afscheid van een koorlid

Zeven februari heeft Wim Toes afscheid genomen van het koor i.v.m. de verhuizing naar Dronten. Hij is 33 jaar penningmeester geweest van het koor. Voor die inzet kreeg hij een oorkonde getekend door de voorzitter van de Koninklijke Christelijke Zangers Bond. Van koor en dirigent kreeg hij een bronzen beeldje van een G-sleutel en een lampionnenboom voor in zijn tuin. Deze boom kwam uit de kwekerij van Albert van den Haven, onze organist. Van Jan en Yolande Jager kreeg Wim een zadenvoedersilo voor kleine vogels, van Katrijne lekkernijen en van Wieger Kraan een kalender met eigen tekeningen van veel plekken in Voorburg.

Wim nodigde ons allemaal uit om langs te komen.

Indien onbestelbaar: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg

AGENDA

MAART

- zo 3 10.30 u Hoeksteenlezing *Antonio Vivaldi*
spreker Harry van der Meer
- zo 10 **10.30 u** Concert Pianoduo Berki
- vr 15 14.30 u Kring *Desgevraagd* o.l.v. Reinhold Philipp
- vr 29 19.30 u Avondmaalviering o.l.v ds. K. Bezemer
- zo 31 10.30 u Paasdienst voorganger ds. K. Bezemer met
medewerking Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muusse

APRIL

- zo 7 10.30 u Hoeksteenlezing spreker Hella van den Elshout
De wortels van het woord en het alfabet.
- zo 14 15.00 u Het nieuwe leven (multiculturele presentatie)

Datum inleveren kopij

Wilt u de kopij voor het aprilnummer a.u.b. uiterlijk 2 maart inleveren naar stemmen@kpnmail.nl of naar Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg.

Colofon

Voorganger:
Ds. K. Bezemer,
Floris Versterlaan 23
2343 RV Oegstgeest
Tel.: 071 532 04 38
kbezemer@iroka.nl

Voorzitter:
Mw. mr. drs. F.J.R. de Boer
Tel: 070 386 95 04
fjr.deboer@hetnet.nl

Secretaris:
J.J. Jager
Tel: 0620 61 75 39
jagerjjan@gmail.com

Penningmeester:
G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0630 40 90 87
ivallenduuk@gmail.com

Zaalverhuur:
G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0630 40 90 87
ivallenduuk@gmail.com

**Contactpersonen:
ziekenhuisopnamen**
Ds. K. Bezemer

Livestreaming
D. Corbeels - van Proosdij

Redactie Stemmen:
G. Hornman-Oldenbeuving
M. van Proosdij-v.d. Beukel
W. H. Kraan
C. J. Jol

Eindredactie:
A.G. Spruijt
Tel: 070 347 28 07
agspruijt@gmail.com

Bankrekeningnummer:
NL 93 INGB 0000 137735
Vereniging van Vrijzinnig Gods-
dienstigen te Voorburg

Maandblad Stemmen:
Op aanvraag via het secretariaat

Redactieadres:
stemmen@kpnmail.nl
Rozenboomlaan 119
2274 HK Voorburg

Website
[www.vrijzinnigcentrumdehoek-
steen.nl](http://www.vrijzinnigcentrumdehoeksteen.nl)